

Opis realizacji projektu

Opis realizacji projektu Rewaloryzacja Ogrodu Górnego Zamku Królewskiego w Warszawie

Na całość prac przy półtorarocznej realizacji projektu, finansowanego w całości z dotacji celowej Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w kwocie przekraczającej 8,5 mln zł (brutto), składały się następujące elementy:

- ukształtowanie terenu (prace ziemne) obejmujące obszar ogrodu na skarpie Zamku i na dachu Arkad Kubickiego, a także w ogródku trójkątnym przy Bibliotece Królewskiej (zmiana kątów nachylenia skarp, wykopy, nasypy, wytyczenie i ukształtowanie alejek diagonalnych na skarpie wraz z owalnymi placykami na skrzyżowaniach tych alejek, wymiana istniejącego gruntu na ziemię ogrodniczą oraz utwardzenie gruntu pod nawierzchnie dróg) o łącznej objętości przekraczającej 4300 m³ na powierzchni ok. 9 000 m². Wszystkie te prace zostały wykonane ręcznie lub z użyciem tylko lekkiego sprzętu ze względu na niemożność wprowadzenia na teren ogrodu ciężkich maszyn budowlanych i drogowych (brak dojazdu, obciążenie na dach Arkad i duże nachylenia skarp);

budowę nowych i naprawę istniejących nawierzchni dróg wraz z obrzeżami kamiennymi z kostki kamiennej piaskowcowej i granitowej w ogrodzie i na tarasie górnym Zamku o powierzchni powyżej 4 500 m² oraz schodów w ciągach pieszych;

- prace konserwatorskie zabytkowego, ceglanego tzw. „muru północnego” o powierzchni ponad 100 m² przy wysokości do 5 m, i wykończenie go nowym dachówkowym daszkiem.
- wykonanie instalacji sanitarnych – przyłącza wodociągowego, instalacji nawadniania (automatyczne podlewanie i zraszanie) i odprowadzenia wód opadowych (kanalizacja i drenaże) oraz instalacji fontann wraz z budową nowej komory technicznej;
- wykonanie instalacji elektrycznych – oświetlenie dróg diagonalnych i automatyka fontann oraz sterowanie automatycznym nawadnianiem;
- elementy konstrukcyjne i architektoniczne dwóch fontann (duża, kamienna, z kielichem z brązu patynowanego na tarasie Arkad i mniejsza kamienna na górnym tarasie zamkowym);
- elementy małej architektury – ławki kamienne z wazami (2 komplety), ławki drewniane (14 sztuk), pojemniki na drzewa, malowane w kolory herbu Poniatowskich jak na obrazie Canaletta (96 sztuk) , kosze na śmieci (6 sztuk),
- prace konserwatorskie i naprawcze przy elementach istniejącego zagospodarowania terenu (studnia, schody, ogrodzenie Arkad, mur tarasu górnego etc.);

I wreszcie najważniejsze:

- założenie i pielęgnacja nowej szaty roślinnej, w skład której wchodzi:
- trawniki o łącznej powierzchni ponad 4 000 m² (również na skarpach i dachu Arkad);
- żywopłoty bukszpanowe w szpalerach wzdłuż alejek, wokół kwietników, tworzące wzorzyste kompozycje w ogródku trójkątnym przy Bibliotece Królewskiej o powierzchni łącznej około 700 m², z ponad 20 tysiącami krzewów;

- rabaty bylinowe – lawenda (ok. 60 m²);
- kwietniki – wymienne rośliny jednoroczne (ok. 95 m²);
- drzewa w pojemnikach (donicach) – blisko 90 sztuk.

Ten niezaprzeczalnie duży zakres robót wymagał od Zamku jako inwestora, ale w większym jeszcze stopniu od wykonawcy wybranego w przetargu, Firmy Park M ze Starego Sącza, ogromnej wiedzy i doświadczenia w nadzorze i wykonawstwie wszelkich prac w poszczególnych branżach. Nadzór autorski prowadzili w trakcie realizacji prac projektanci Ogródu – panowie Jakub Zemła i Tomasz Zwiech z Pracowni Ogród, Park, Krajobraz S.C.

Wszystkie wymienione wyżej prace wykonane zostały zgodnie z założonym harmonogramem od września 2013 roku do końca listopada roku 2014, a zasadzona zieleń była zabezpieczona na zimę i będzie pielęgnowana gwarancyjnie przez Firmę Park M przez kolejny rok.

Następujące właśnie otwarcie i udostępnienie zwiedzającym długo oczekiwanego elementu naturalnej zieleni, obejmującego widok Zamku od strony wschodniej, przekształca budowlę w obiekt pałacowo-parkowy i zrównuje ją rangą ze wszystkimi wielkimi rezydencjami monarszymi.

Realizacja tego przedsięwzięcia stanowiła też źródło doświadczeń przydatnych przy mających się zacząć niebawem (na co mamy wielką nadzieję), pracach nad rewitalizacją Ogródu Dolnego, obejmującego obszar na wschód i na północ od Arkad Kubickiego aż do granicy terenu administrowanego przez Zamek.

Sławomir Kwiatkowski, główny inżynier Zamku Królewskiego

Kierownik Zespołu ds. Realizacji Projektu Rewaloryzacji Ogródu Górnego Zamku Królewskiego w Warszawie

tel. **22 35 55 333**